Η Ανασύνταξη της Αριστεράς ως καθήκον και ως ευκαιρία

Τα αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών του Μαΐου και του Ιουνίου επιβεβαίωσαν πως βρισκόμαστε σε μια εποχή ιδεολογικής ηγεμονίας και θεσμικής παντοδυναμίας της δεξιάς στην Ελλάδα.

Σε αυτές τις εκλογές δεν κέρδισε απλά η Νέα Δημοκρατία. Η Νέα Δημοκρατία επικράτησε με τη μεγαλύτερη διαφορά πρώτου-δεύτερου κόμματος από το 1974. Η αξιωματική αντιπολίτευση βρέθηκε (ακόμα και πριν τη διάσπασή της) να έχει λιγότερους από 50 βουλευτές — να μην έχει καν βασικά εργαλεία κοινοβουλευτικής δράσης, όπως η πρόταση δυσπιστίας. Στη βουλή μπήκαν κόμματα από όλο το φάσμα της ακροδεξιάς, και δεν μπήκε το μοναδικό αριστερό κόμμα που ήταν στο όριο του 3%. Και ακόμα και στα κόμματα με πιο μικρή εκλογική καταγραφή (κάτω του 1%) τα ακροδεξιά κόμματα (Μπογδάνου-Εμφιετζόγλου, Λατινοπούλου) βρέθηκαν υψηλότερα από τα πράσινα και τα αριστερά κόμματα.

Και πίσω από το αρνητικό αποτέλεσμα, βρίσκουμε και κάτι πιο δυστοπικό και δυσοίωνο: η Αριστερά ως χώρος δεν είχε την απαραίτητη κοινωνική γείωση ώστε να καθιστά κάτι τέτοιο προβλέψιμο.

Οφείλουμε όλοι και όλες να αναμετρηθούμε με αυτή τη συνθήκη και να την ανατρέψουμε. Είναι καθήκον μας να βρεθούμε και να ανασυντάξουμε μαζί τον χώρο που με ενωτικά, δημοκρατικά και από τα κάτω χαρακτηριστικά θα συγκροτήσει την εναλλακτική προοπτική στη σημερινή ιδεολογική ηγεμονία της δεξιάς. Σε έναν βαθμό αυτό πρέπει να συμβεί με αρχικό ορίζοντα τις ευρωπαϊκές εκλογές, όπου η αριστερά καλείται να κερδίσει την εκπροσώπηση της στην ευρωβουλή. Αλλά η κύρια μάχη είναι στην κοινωνία, όπου πρέπει να υπάρξει η απαραίτητη σύνδεση με το πρεκαριάτο, τους ανέργους, τους χαμηλοσυνταξιούχους, τους μικρομεσαίους, τη νεολαία.

Αυτή η ανασύνταξη της Αριστεράς δεν μπορεί να πετύχει αν δεν είναι αποτέλεσμα διαλόγου — ενός διαλόγου που να συμπεριλαμβάνει όλες αυτές τις κοινωνικές δυνάμεις στις οποίες απευθύνεται, που να χωράει όλους κι όλες που απάντησαν στα πρόσφατα ενωτικά καλέσματα, όλες κι όλους που επέλεξαν άλλους φορείς, άλλα μέσα ή/και άλλες μορφές οργάνωσης για να εναντιωθούν στις πολλαπλές κρίσεις των τελευταίων ετών, όλους κι όλες που τα τελευταία χρόνια δεν είχαν ενταχθεί σε κάποια συλλογικότητα. Πρέπει, επίσης, να γίνει με ενωτικά χαρακτηριστικά και με μακρόπνοο πλάνο, καθώς μια ενότητα σε επίπεδο συγκόλλησης δυνάμεων δεν έχει να προσφέρει κάποια απάντηση ή δυναμική. Αντίθετα απαιτείται ενότητα που να βασίζεται σε συγκεκριμένο κεκτημένο

τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας, που να βρίσκει κοινό τόπο στον τρόπο συμμετοχής και παρέμβασης της Αριστεράς στα κινήματα, στα συνδικάτα, στους θεσμούς, στην αυτοδιοίκηση.

Αυτή η ενότητα της Αριστεράς πρέπει να οικοδομηθεί μέσα από συγκεκριμένα πεδία αγώνα.

Αντιφασιστικός Αγώνας

Με την είσοδο τόσων ακροδεξιών κομμάτων στη βουλή, επανήλθε η συζήτηση για τον κίνδυνο της ανόδου της ακροδεξιάς, για το τι πρέπει να κάνει η κοινωνία, τι πρέπει να κάνει το κίνημα. Όμως η φασιστική απειλή δεν επανεμφανίστηκε τον Μάη ή τον Ιούνη του 23', είναι πραγματικότητα εδώ και χρόνια. Και η απάντηση πρέπει να είναι αυτή που ήδη ενστικτωδώς αναζητούσε όλος ο χώρος της Αριστεράς: μαζικός αντιφασιστικός αγώνας σε ενιαίο μέτωπο με κόμματα, οργανώσεις, κινήματα, σωματεία. Ένας αντιφασιστικός αγώνα με:

- διεθνιστικά χαρακτηριστικά, καθώς βλέπουμε αντίστοιχη άνοδο και συνεργασία της ακροδεξιάς σε όλη τη Δύση
- ιδεολογικό αγώνα — να καταδείξουμε τις αντιφάσεις της ακροδεξιάς ιδεολογίας και πρακτικής, να εκπαιδεύουμε μεθοδικά τις μάζες, να μην υποτιμούμε την καταγραφή και ανάλυση του φαινομένου (χρειάζεται δηλαδή και να μελετάμε το τι κάνει η άκρα δεξιά, το τι λέει, το πως μετασχηματίζεται).
- αυτοάμυνα, που φυσικά στις μέρες μας δεν θα είναι σε λογική πολιτοφυλακής, αλλά σε λογική παρουσίας στις γειτονιές και τους εργασιακούς και κοινωνικούς χώρους.

Είναι σημαντικό στα πλαίσια του αντιφασιστικού αγώνα να προασπιστούμε, να προστατεύσουμε και να δημιουργήσουμε κοινωνικούς χώρους, χώρους ανταλλαγής εργαλείων αγώνα, χώρους ασφαλείς. Η μάχη ενάντια στον φασισμό πρέπει να μας βρει σε κάθε γειτονιά, σε κάθε γήπεδο, σε κάθε ραδιοφωνική συχνότητα, σε κάθε comment section κάθε πλατφόρμας.

Οικολογικός Αγώνας

Είναι πλέον ξεκάθαρο πως η κλιματική καταστροφή είναι εδώ. Και η μάχη ενάντια στην κλιματική κρίση πρέπει να αποτελέσει κοινό τόπο. Όχι ως δευτερεύον αγώνας ή προτεραιότητα, αλλά ως κεντρικός αναπόσπαστος αγώνας μας για τον οποίο η αριστερά πρέπει να έχει ξεκάθαρη θέση. Οι προεκτάσεις σε ζητήματα παραγωγικού μοντέλου, ενέργειας, στάσης απέναντι στην επιστήμη, είναι τεράστιες.

Σήμερα βρισκόμαστε σε μία κατάσταση όπου οι κυβερνήσεις (πέρα από πολιτικές πράσινου

ξεπλύματος) δεν κάνουν τίποτα για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και τη διαχείριση των επιπτώσεων της. Αντιθέτως αδιαφορούν και προτεραιοποιούν το κέρδος και τα οφέλη των ολιγαρχών.

Απέναντι σε αυτή τη συνθήκη οφείλουμε να λέμε ξεκάθαρα πως δεν υπάρχουν θεομηνίες, δεν υπάρχουν φυσικές καταστροφές. Υπάρχουν ολοένα και εντονότερα καιρικά φαινόμενα που συναντούν έναν κρατικό μηχανισμό ανίκανο και απρόθυμο να παρέμβει ώστε να αποτρέψει τον αντίκτυπο τους. Αυτή η απροθυμία και ανικανότητα δεν είναι γενική, δεν είναι αναπόδραστη, αποτελεί πολιτική επιλογή που αναπαράγει και βαθαίνει τις κοινωνικές και ταξικές ανισότητες που υπάρχουν.

Αυτοδιοίκηση

Με τις αυτοδιοικητικές εκλογές του Οκτώβρη έχουμε κι ένα πρόσφατο δείγμα παρέμβασης της αριστεράς.

Σε συνέχεια της ήττας στις βουλευτικές εκλογές και απέναντι σε έναν εκλογικό νόμο, που, με επίκληση στην «κυβερνησιμότητα» και με σκοπό τον αποκλεισμό κάθε αντιπολιτευτικής και ριζοσπαστικής φωνής από την αυτοδιοίκηση, έφερε μια σειρά από αντιδημοκρατικά εμπόδια, η αριστερά κλήθηκε να απαντήσει ενωτικά, ενιαιομετωπικά, συμμετοχικά και ακηδεμόνευτα.

Σε αυτές, λοιπόν, τις εκλογές υπήρξε η αδιάφορη στάση δυνάμεων που δεν αντιλαμβάνονται τη σημασία του ρόλου τους και τη σημασία της αυτοδιοίκησης, η ανεύθυνη στάση δυνάμεων που κλείνουν πια τον κύκλο τους έχοντας εγκλωβίσει τους εαυτούς τους σε μια λογική σεχταρισμού, απομονωτισμού και καταγραφής δυνάμεων, η ανεπαρκής στάση δυνάμεων που είχαν επιλέξει να μη δώσουν άλλες μάχες κι όμως βρέθηκαν απροετοίμαστες στη μάχη που προτεραιοποίησαν, και η κοντόφθαλμη στάση δυνάμεων που ακόμα και όταν προσχώρησαν σε ενωτικά σχήματα αρνήθηκαν να αποδεχθούν τη συμμετοχική, ενωτική και από τα κάτω φυσιογνωμία που πρέπει να οικοδομούμε για να μιλάμε για μία πραγματικά ακηδεμόνευτη και αποτελεσματική παρέμβαση στην αυτοδιοίκηση.

Κι όμως, αντίθετα και παρά τις στάσεις αυτές, υπήρξαν και περιπτώσεις όπου επιτεύχθηκε σε εντυπωσιακό και ελπιδοφόρο βαθμό η συγκρότηση ενωτικών, συμμετοχικών, από τα κάτω, ακηδεμόνευτων σχημάτων με τρανταχτό βέβαια παράδειγμα το σχήμα «Η Πόλη Ανάποδα» στη Θεσσαλονίκη.

Είναι σημαντικό η αριστερά να μην αδρανήσει σε αυτό το πεδίο μέχρι τις επόμενες εκλογικές αναμετρήσεις. Η οικοδόμηση και λειτουργία των σχημάτων της ριζοσπαστικής Αριστεράς, με ή χωρίς αντιπροσώπευση στα συμβούλια, πρέπει να συνεχίσει για όλη τη διάρκεια της πενταετίας και είναι σημαντικό να γίνει με τα ενωτικά, ενιαιομετωπικά και συμμετοχικά χαρακτηριστικά που είδαμε να φέρνουν και νέα πνοή στις διεκδικήσεις μας.

Δημόσιο vs Ιδιωτικό

Η Αριστερά που μπορεί να οικοδομηθεί μέσα από αυτά τα πεδία αγώνα (αλλά και άλλα πεδία όπως το συνδικαλιστικό, το φεμινιστικό, το αντιπολεμικό, κ.ά.) θα πρέπει να φιλοδοξεί να έρθει κι ως απάντηση στην επόμενη κρίση. Πρέπει να έχει συγκεκριμένες προτεραιότητες, συγκεκριμένους άξονες πολιτικής. Άξονες πολιτικής που θα τους διαπερνά μία βασική αντίθεση — η αντίθεση του Δημοσίου με το Ιδιωτικό.

Σήμερα βλέπουμε την κυριαρχία του ιδιωτικού — μια κυριαρχία που γίνεται και με ιδιωτικοποιήσεις δημόσιων αγαθών, υπηρεσιών κι υποδομών, αλλά και με τη διάλυση και υποβάθμιση του δημοσίου ή την αποδοχή ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων στη λειτουργία του.

Το έγκλημα στα Τέμπη αλλά και η κατάσταση που επικρατεί στους σιδηροδρόμους ακόμα και σήμερα είναι τρανταχτό παράδειγμα του κινδύνου αυτής της κυριαρχίας. Αντίστοιχα και η παντελής διάλυση και έλλειψη της πολιτικής προστασίας που είδαμε στις πλημμύρες και τις πυρκαγιές του καλοκαιριού.

Οι πρωτοβουλίες μας όμως δεν πρέπει να είναι μόνο σε θέση άμυνας. Δεν πρέπει να υπάρχουν μόνο ως μέσο υπεράσπισης και προστασίας των δημοσίων αγαθών ή ως τροχοπέδη στην επέλαση των ιδιωτικοποιήσεων. Πρέπει να προτάσσουν θετικό πρόσημο, να απαντούν στο γιατί τα δημόσια αγαθά πρέπει να είναι δημόσια. Να θέτουν και το ποιος κερδίζει σήμερα, αλλά και το τι θα κερδίζαμε ως κοινωνία, αν τα πράγματα ήταν αλλιώς.

Τι σημαίνει ασφάλεια για την Αριστερά;

Τέλος, στον δρόμο για την οικοδόμηση του χώρου που θα προσφέρει την εναλλακτική προοπτική στη σημερινή ιδεολογική ηγεμονία της δεξιάς θα πρέπει να μπουν και οι βάσεις αμφισβήτησης αυτής της ηγεμονίας. Η Δεξιά επένδυσε στην έννοια της ασφάλειας, ταυτίζοντάς την με την καταστολή, την αυταρχικότητα, τον εγκλεισμό, τους φράχτες. Η Αριστερά δεν πρέπει να αποφύγει το θέμα, πρέπει να επανανοηματοδοτήσει την έννοια της ασφάλειας και να εστιάσει στο τι όντως σημαίνει ασφάλεια.

Ασφάλεια σημαίνει να υπάρχει πρόληψη ώστε να μην ανάβουν φωτιές, και πυροσβέστες ώστε να τις σβήνουν όταν αυτές ανάβουν.

Ασφάλεια σημαίνει ένας κρατικός μηχανισμός που ξέρει που να στέλνει τον κόσμο που εκκενώνει.

Ασφάλεια σημαίνει να μην χάνονται ζωές κάθε φορά που βρέχει, χιονίζει, κάνει ζέστη ή έχει αέρα.

Ασφάλεια σημαίνει να μη χρειάζεται 80χρονοι παππούδες σε βάρκες να αναζητούν συμπολίτες του

στα κεραμίδια των σπιτιών τους.

Ασφάλεια σημαίνει λεωφορεία που δεν παίρνουν φωτιά.

Ασφάλεια σημαίνει τα νοσοκομεία να έχουν ιατρούς, νοσηλευτικό προσωπικό και υποδομές ώστε να μην πεθαίνει κόσμος που μπορεί να σωθεί.

Ασφάλεια σημαίνει μια γυναίκα να μπορεί να γυρίσει άφοβα σπίτι της το βράδυ.

Ασφάλεια σημαίνει να μπορούν τα παιδιά μας, οι συγγενείς μας, οι συμφοιτητές μας να πάρουν το τραίνο ή το καράβι χωρίς τον φόβο πως θα σκοτωθούν.

Ασφάλεια σημαίνει καμία εμπλοκή σε πολέμους.

Ασφάλεια σημαίνει προστασία, πρόληψη, αλληλεγγύη — όχι καταστολή και βία.

Η Ανασύνταξη της Αριστεράς ως καθήκον και ως ευκαιρία

Η Αριστερά έχει ηττηθεί. Και η ανασύνταξή της αποτελεί καθήκον. Ο τρόπος ανασύνταξης της, όμως, αποτελεί ευκαιρία. Είναι στο χέρι μας να τολμήσουμε. Είναι στο χέρι μας να προχωρήσουμε με ανοιχτότητα, διάλογο, και εμπιστοσύνη. Είναι στο χέρι μας να οικοδομήσουμε τον χώρο που ενωτικά και συμμετοχικά θα προσφέρει ξεκάθαρες απαντήσεις και εναλλακτικές.

Ο Πολυχρόνης Καράμπελας είναι Μέλος Πολιτικής Γραμματείας του ΜέΡΑ25